

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
Савицька І.М.

“ ” 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри філософії та міжнародної комунікації

Протокол №13 від «16» травня 2024 р.

Завідувач кафедри

Культенко В.П.

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

Білан С.О.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Латинська мова

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробники:

професор кафедри філософії та міжнародної комунікації, доктор філол. наук,
професор Шинкарук В.Д.

доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, канд. філол. наук, доцент
Вакулик І.І.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни Латинська мова

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»</i>	
Освітня програма	<i>«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	60	
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)		
Семестр		
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	<i>15 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>3 год.</i>	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета - ознайомити студентів із основами латинської мови, допомогти набути практичних умінь і навичок перекладу латинських текстів та використання латиномовної термінології у навчальній, науковій та виробничій діяльності. Оволодіння студентами основами латинської мови надасть їм можливість читати і перекладати латинські тексти, відкриє доступ до вільного і свідомого сприйняття наукової термінології у сфері педагогіки.

Завдання курсу полягають у розширенні лінгвістичного світогляду студентів, у підвищенні їх загальної мовної культури шляхом удосконалення навичок нормативного вживання інтернаціоналізмів греко-латинського походження. Завдяки чіткій побудові граматики та синтаксису латинська мова розвиває також уміння та навички логічного мислення.

Набуття компетентностей:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним. спеціальні (фахові) компетентності (СК):

спеціальні компетентності (фахові) компетентності (СК):

СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційноаналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН10. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

ПРН12. Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проєктів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Фонетика. Морфологія														
Тема 1. Systema phoneticum Linguae Latinae: Фонетична система латинської мови.	1 2	8	2	4	-	-	2	--	-	-	-	-	-	
Тема 2. Systema morphologicum Linguae Latinae. Verbum.	3 4	8	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	
Тема 3. Nomen substantivum.	5 6	8	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	
Тема 4. Nomen adiectivum. Прикметник.	7 8	8	2	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	
Разом за змістовим модулем 1		32	8	16	-	-	8	-	-	-	-	-	-	
Змістовий модуль 2. Морфологія. Синтаксис.														
Тема 1. Словотвір у системі дієслова, іменника, прикметника. Pronomen. Займенник.	9 10	8	2	4		-	2	-	-	-	-	-	-	
Тема 2. Adverbium (Прислівник). Praepositio Прийменник.	11 12	8	2	4		-	2	-	-	-	-	-	-	
Тема 3. Синтаксис. Структура простого і складного речення. Sententia simplex. Sententia composita.	13 14	8	2	4		-	2	-	-	-	-	-	-	
Тема 4. Nomen numerale: Числівник.	15	4	1	2		-	1	-	-	-	-	-	-	
Разом за змістовим модулем 2		28	7	14		-	7	-	-	-	-	-	-	
Усього годин		60	15	30		-	15	-	-	-	-	-	-	

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фонетична система латинської мови. Правила вимови та наголошення. Читання.	4
2	Systema morphologicum. Verbum. Часи системи інфекта.	4

3	Nomen substantivum. Особливості відмінювання іменників III відміни.	4
4	Nomen adiectivum. Узгодження прикметників з іменниками. Відмінювання атрибутивних словосполучень	4
5	Словотвір у системі дієслова, іменника, прикметника. Pronomen. Займенник.	4
6	Adverbium (Прислівник). Praepositio (Прийменник).	4
7	Синтаксис. Структура простого і складного речення. Граматичний порядок слів.	4
8	Nomen numerale: Числівник. Gaudeamus. Sententiae Latinae	2
	Разом	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість год.
1.	Опрацювання таблиць до теми «Systema phoneticum Linguae Latinae».	2
2.	Дієвідмінювання дієслів I – IV дієвідмін. Аналіз латинських текстів.	2
3.	Аналіз системи іменника латинської мови у порівнянні з іншими мовами.	2
4.	Граматичні категорії прикметника латинської мови. Узгодження іменників з прикметниками. Атрибутивні словосполучення у міжнародній юридичній термінології	2
5	Робота з латинськими текстами.	2
6.	Граматичні категорії прислівника. Синтаксис простого поширеного речення. Узгодження підмета та присудка.	1
7.	Опрацювання таблиць до тем «Часи системи інфекта».	2
8	Лексичний мінімум. Сентенції. Гаудеамус.	2
	Усього	15

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- участь у конференціях;
- олімпіада з дисципліни.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. **Розподіл балів**, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=486>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Вакулик, І. І. Багатство лексичного фонду європейських мов крізь призму термінів міжнародної дипломатії. «Міжнародний філологічний часопис» Vol. 14, № 2, 2023. <https://www.journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/article/viewFile/48238/15396>
2. Вакулик, І. І. «Гаудеамус» від джерел походження до культу. Міжнародний філологічний часопис. 2020. 11(2). <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/issue/view/596>
3. Вакулик, І. І. Давньогрецька та латинська мови як джерело сучасної наукової термінології: монографія. Вид. 2-е, доповн. Київ: НУБіП України, 2014. 296 с.
4. Вакулик, І. І. Латинська мова: шляхи проникнення у нові західноєвропейські мови. Науковий вісник національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: філологічні науки №257. 2016. <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/article/view/11178/9791>
5. Вакулик, І. І. Лінгвістичні аспекти наукової комунікації у синхронії та діахронії. Київ: КПСервіс, 2015. 280 с.
6. Вакулик, І. І. Наукова термінологія як фактор формування наукової компетенції. Scincerise. PC «Technology center». 2016.9.(1).

7. Вакулик, І. І. Нові термінологічні одиниці та особливості їх функціонування у мові. Міжнародний філологічний часопис. 2022. 13(1). <https://journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/article/view/16098>
8. Гриценко, С. П. Латинська мова в Україні (історичний екскурс). Режим доступу: http://b-ko.com/book_21_glava_65_variant_2.html.
9. Лапідарна латина. Режим доступу: <http://ukrlife.org/main/prosvita/latyna.html>
10. Латинські словникові уроки на Інтернет Поліглоті. Режим доступу: <http://www.internetpolyglot.com/ukrainian/lessons-ln-uk>.
11. Макара, І. С. Латинська мова для студентів факультету іноземних мов: навчально-методичний посібник. Чернівці: ЧНУ: Рута, 2019. 192 с.
12. Оліщук, Р. Л. Латинська мова. Синтаксис: підручник для ВНЗ. Львів: Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 202 с.
13. Тарасова, Г. М. Латинська мова для юристів = *Lingua Latina iuridicialis*: підручник. Одеса: Гельветика, 2020. 343 с.
14. Ухаль, М. М. Латинська мова: підручник. Ужгород: Говерла, 2017. 319 с.
15. Шаманова, Н. Є. Латинська мова: навчальний посібник з вивчення дисципліни. Миколаїв: НУК, 2021. 141 с.
16. Шинкарук, В. Д. Латинська мова: підручник для студентів гуманітарних спеціальностей. Київ: Міленіум. 2020. 533 с.
17. Chaika, O., Vakulyk, I., Hutyriak, O. Multiculturalism in education: teaching foreign languages and translation. Ad Alta, 2023. <https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130133/PDF/130133.pdf>
18. Vakulyk, I. I. Bezbar'ierne spilkuvannia: yake vono? (Osoblyvosti suchasnoi komunikatsii kriz pryzmu isnuvannia v umovakh viiny) [Barrier-free communication: what is it? (Features of modern communication through the prism of existence in war conditions)]. Scientific journal «Humanitarian Studies: Pedagogy, Psychology, Philosophy». 2022. 13(2). URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pedagogica/article/view/16304>.
19. Vakulyk, I., Voskoboinikova, H., Naharin, M., Chabaiovska, M., Dovzhuk, V., & Tomashevskaya, M. Globalization of the education space in EU countries and Great Britain through radical information reform. Amazonia Investiga, 2023. 12(65), 29-38. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.65.05.3>